

Nederlands contactorgaan van de Duitse motiefgroep Ornithologie met een bijdrage uit België. Contactpersonen: Gerard Kolman en Peter van Nies. Eerstgenoemde int de contributie van de Ned. (en ev. Belgische leden) en redigeert dit orgaan.
Tel. 0486-473868. E-mail: gajkolman@home.nl. Website van de MGO (Peter van Nies) www.MG-O.de

Contactbrief 75 (februari 2011) Contactdag 2 april in De Meern

Ledennieuws van Gerard Kolman

Jan de Bake heeft zijn lidmaatschap opgezegd.

SOVON: ondanks het vele werk dat sommige leden hebben verzet en de vrije tijd die ze eraan besteed hebben, heeft zich geen enkel nieuw lid aangemeld na de SOVON-dag in Nijmegen. Een enkel lid heeft nog wat aanvullende informatie gevraagd maar daar is het bij gebleven. Tijdens de vele gesprekken tijdens de SOVON-dag met vogelaars die nog ergens een beginnende vogelpostzegelverzameling hadden liggen, hebben wij ze niet zo ver kunnen krijgen dat ze deze weer oppakten en lid werden.....! Ik dank Agnes, Hans Peter en Tom voor hun grote inzet eind december! Ook uit België kwam een delegatie naar de Sovondag en die hebben hun ogen uitgekeken. Jammer dat het niets aan nieuwe leden heeft opgeleverd maar vogelpostzegels zijn dan ook ver verwijderd van het echte werk: vogels spotten in de natuur!

De contributie voor 2011 is tijdig door bijna iedereen betaald; ik heb slecht enkele schriftelijke herinneringen moeten sturen en van een lid kreeg ik na twee verzoeken geen antwoord en die heb ik maar uitgeschreven en zijn naam aan Duitsland doorgegeven.

Ik heb het totale bedrag aan contributie van de Nederlandse en een aantal Belgische leden naar Duitsland overgemaakt en hoop dat Lutz König het keurig heeft ontvangen. Ik heb wel de zaalhuur (driemaal) van onze contactbijeenkomsten in De Meern en Sovon ervan af getrokken en dat als saldo voor de volgende twee bijeenkomsten laten staan. Ik weet anders niet hoe we rond kunnen komen want ik maak het exacte bedrag dat ik binnenkrijg aan contributie pp €27,- over!!

Ik kom binnenkort weer bij Gijs Kooij om een nieuwe serie stockboeken te halen en die gaan de rondzendingen in. U kunt zich steeds aanmelden voor de rondzending en er is geen gemakkelijker manier om aan zegels te komen die u nog mist. Wellicht ook geen goedkopere! Er zal wel eens een serie of blok goedkoper via eBay of Delcampe aangeboden worden maar als je dan kijkt wat er aan portokosten moet worden betaald dan schrik je!

De boeken worden door sommige deelnemers te lang gehouden en dat is heel vervelend omdat de volgende serie boeken dan al weer gaat lopen. Wil iedereen zich aan de vier/vijf dagen houden!

Het zal u niet ontgaan zijn dat er een langlopende serie vogelpostzegels in Nederland uitkomt/zijn uitgekomen! Koenraad schrijft erover in deze contactbrief. Mijn vraag is: **mogen deze zegels opgenomen worden in een exponaat?** Ze zijn weliswaar door TNT uitgegeven, maar alleen bij abonnement (op de koolmees na) en ik dacht dat een regel was dat de zegels overal in de postkantoren/agentschappen voorradig moesten zijn? Dat geldt volgens mij ook voor de persoonlijke vogelpostzegels die bij bosjes te koop zijn op eBay of Delcampe. het is leuk als je zo'n zegel hebt op een poststuk, want meestal worden ze postfris verkocht, maar hebben ze enige verzamelwaarde? Wie weet op mijn vraag het verlossende antwoord?

Tenslotte wat de contactdag betreft: wilt u voor donderdag 24 maart uw bestelling aan Hans doorgeven?

Zie uitnodiging van Hans van der Sanden

**Uitnodiging voor de bijeenkomst op Zaterdag 2 april 2011
in De Schalm, Oranjelaan 10, De Meern**

Op deze, hopelijk, mooie lentedag komen we elkaar weer tegen.
Tijd om ervaringen uit te wisselen, tips in te winnen over de eigen verzameling of resultaten van tentoonstellingen te bespreken. En niet te vergeten een goede gelegenheid om in elkaars ruilboeken te snuffelen.

De agenda voor deze dag ziet er als volgt uit:

10.00 uur opening door Gerard Kolman

10.15 uur mededelingen en terugblik o.a. door
Peter van Nies (Motivgruppe)
Deelnemers aan tentoonstellingen

10.45 uur brainstormen over de toekomst van onze groep

11.15 uur lezing m.b.v. computer en beamer door Tom Loorij
De titel van zijn voordracht luidt: Een kijkje op Bonaire
Sinds 10 oktober 2010 is Bonaire een bijzondere gemeente binnen het Koninkrijk.
Dat betekent dat Nederland met heel wat nieuwe (broed)vogelsoorten is verrijkt.
Tom en Loes Loorij zijn in september 2010 twee weken naar Bonaire geweest.
Natuurlijk hebben ze ook naar vogels gekeken. Tom zal proberen iedereen lekker te maken voor een bezoek aan dit bijzondere stukje Nederland door iets van de cultuur, het landschap en vooral de vogels van Bonaire te laten zien.
Het belooft boeiend, kleurrijk en leerzaam te worden, zoals we van Tom gewend zijn. Natuurlijk zal hij ook tips geven voor een trip naar dit nieuwe stukje Nederland.

13.00 uur lunch-pauze
Er is gelegenheid om tevoren soepen broodjes te bestellen (zie hieronder)

13.30 uur gelegenheid tot ruilen
Neem zoveel mogelijk ruilmateriaal mee, maar leg dat aub. pas na de lezing gereed

16.00 uur sluiting

Wilt u soep en/of bruine broodjes bestellen, doe dat dan uiterlijk vrijdag 25 maart 2011.
Hans van der Sanden wacht uw bestelling in via ahsanden@hetnet.nl of 076-5878432.

De kosten zijn: soep euro 1,85, broodje kroket 1,85, broodje ham of kaas euro 1,75.
Wilt u na de lunch aub met gepast geld bij Hans afrekenen.
Koffie en andere drankjes te bestellen en af te rekenen aan de bar.

Snavelvormen

Door evolutie zijn er in de loop der tijden veel verschillende snavelvormen ontstaan. Bij sommige soorten werd de snavel een vlijmscherp wapen, bij andere werd het een gevoelig tastorgaan. De snavel kan tot een harde beetel of een klankkast zijn gevormd. Maar altijd is het een functioneel apparaat.

Iedere vogel eet zoals hij gebekt is. Zeven of slobberen, kraken of malen, pikken of grijpen, scheuren of knippen: de belangrijkste functies zijn aan de snavelvorm af te lezen. Bij al die variëteiten is er één kenmerkende overeenkomst namelijk het gewicht. Bij vogels moet alles licht zijn. Vogels kauwen hun voedsel niet, want daar zijn zware kiezen voor nodig. Een kop met zware tanden zou de vliegeigenschappen nadelig beïnvloeden. Ze hebben in de plaats van kiezen een krop voor tijdelijke opslag en een spiermaag. De spiermaag bewerkt het voedsel zeker zo efficiënt als het gebit van een zoogdier. Ook ligt die spiermaag dicht bij het zwaartepunt van de vogel en dat bevordert de vliegeigenschappen.

Moderne vogels hebben in tegenstelling tot sommige van hun voorouders geen tanden. De snavel zelf is opgebouwd uit hoornlagen die de onderliggende botstructuur volgen. Sommige vogelsoorten hebben wat kraakbeenachtige verdikkingen in de snavel, veel vogels hebben een gekartelde snavelrand. De snavelhelften groeien voortdurend, maar slijten aan de uiteinden en worden door de vogels bijgepunt op een tak of steen.

De neusgaten van een vogel zitten in de snavelbasis en bij sommige, zoals duikende vogels, zijn ze afsluitbaar.

Er is echter één uitzondering de Kiwi. De Kiwi speurt in het donker naar voedsel in de strooisellaag van het bos. Hij moet het hierbij vooral hebben van het reukvermogen. Daarom zitten de neusgaten bij de Kiwi (1) juist voor in de lange gebogen snavelpunt.

2

1

Bij de Galapagosvinken (2) ontwikkelde de snavel van de vogels, een Instrument afgestemd op een dieet van zaden of insecten, zich op ieder van de eilanden verschillend, naar gelang het aanbod van voedsel daar ter plaatse.

Bovengenoemde voorbeelden gaan over soorten. Voor de individuele vogels geldt de snavelvorm gaat aan het gebruik vooraf.

De Scholekster (3) levert daarvan een mooi voorbeeld. De snavel kan binnen enkele weken veranderen van stevig en stomp tot lang en smal. Dit gebeurt als bij het fourageren wordt overgestapt van het openen van schaaldieren naar zachte prooien die zonder wrikwerk kunnen worden gegrepen.

3

De ophanging van de snaveldelen aan de schedel is soepel maar stevig. De beweging van de ondersnavel valt het meest op, maar ook de bovenhelft kan bewegen. Dit dankzij een mooie botophanging en de buigzones in de snavel.

4

Papegaaien (4) blinken uit in het zelfstandig bewegen van de bovensnavel.

5

De Grutto (5) heeft in de bovensnavel een extra buigzone. Zo kan hij met zijn snavel in de prut alleen de punt openen om een prooi te pakken, zonder dat de rest van zijn snavel vol met modder raakt.

6

7

Vogels die naar verhouding grote prooien naar binnen kunnen werken, kunnen de snavelhelften aan de basis enigszins scheiden. Vooral omdat bij hen de ondersnavel extra flexibel is opgehangen. Daarom kan een Reiger (7) een volgens onze begrippen overdreven grote vangst in zijn geheel inslikken. Ook uilen (6) hebben deze mogelijkheid.

Vogels kunnen hun snavel ook stevig gesloten houden, ondanks die flexibiliteit. Dus laat een gewonde stootvogel, die je wilt helpen, niet in je vingers bijten: Je krijgt de snavel bijna niet meer open. Het omgekeerde is echter ook het geval, zoals bij de Spreeuw (8). Er is heel wat kracht voor nodig om je snavel, die je in een grasveld steekt om er larven uit te peuteren, te openen.

Bij de zang speelt naast de stem ook de akoestiek een rol. Hierbij is de Kwaliteit van de snavel van belang. Vogels die veel geluid produceren hebben profijt van een snavel die extreem ver open kan. Bij de klokvogel, een echte geluidsterrorist, vormt de geopende snavel bijna één verticale lijn. Zangvogels (9) die soms wat binnens-monds zitten te prevelen en te zingen bereiken soms een prachtige geluidskwaliteit door hun snavel spaarzaam te openen.

8

9

Voor bepaalde vogels is het nodig om over een goede klankkast te beschikken zodat ze dwars door een dicht woud kunnen toeteren.

10

Maar de supersnavels van de Zuidamerikaanse toekans (10) zijn niet in de eerste plaats bedoeld om er veel geluid mee te produceren. Ze zijn veelmeer een kenmerkend uithangbord van de verschillende soorten.

11

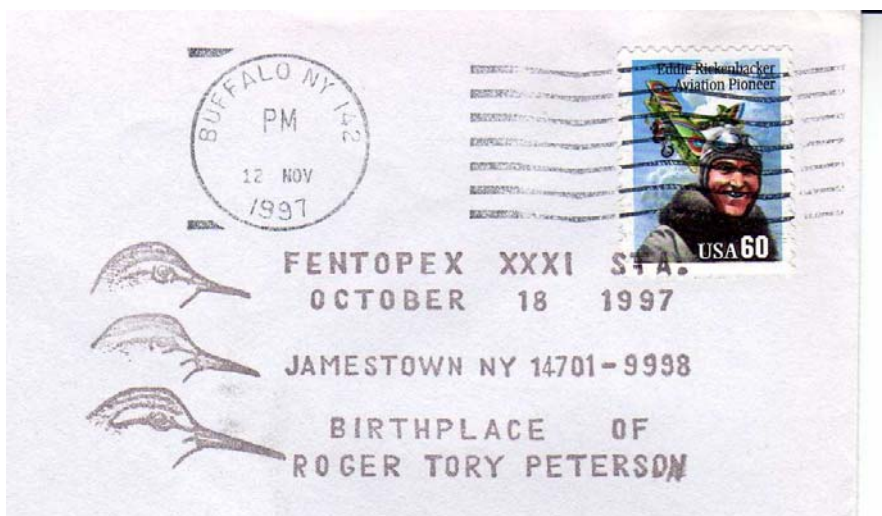
Soms kan de vogel met de snavel een geklepper, Zo kan de Ransuil (11) met op elkaar klappende snavelhelften een tikken produceren met geknars of getik laten horen. als boodschap: "Pas op, hier broed ik"

(Jonge Meerkoet)

Eén eigenschap verliest een vogelsnavel al snel na het uitsluipen uit het ei, namelijk de eitand. Een scherp en effectief knobbeltje op de punt van de bovensnavel waarmee het kuiken in het ei een perforatiestroom in de eischaal drukt. Zo ontstaat er een mooie, makkelijk verwijderbare dop. Zangvogels hebben daarnaast nóg een andere, tijdelijke structuur. De jongen hebben langs de snavel felgekleurde vlezige randen die voor de oudervogels onweerstaanbaar zijn. De randen markeren de plaats waar het voedsel voor de jongen moet worden afgeleverd.

Snavels bestaan uit levend, buitengewoon gevoelig materiaal. Ze bevatten allerlei zintuigen die subtiele metingen doorgeven. Aan kleine dingen kun je zien waar een snavel voor wordt gebruikt. Minuscule zintuigorganen zitten precies op die plaats waar ze het best van pas komen. Wulpen en snippen die hun snavel diep in de bodem steken om voedsel te vinden, hebben aan het uiteinde van de snavel de zogenaamde lichaampjes van Herbst.

GANZEN EN EENDEN HEBBEN EEN GEVOELIG TIPJE AAN DE BOVENSNAVEL (DE NAGEL).

BIJ ZAADETERS ZITTEN DE DRUKORGANEN OP DE JUISTE PLAATS IN DE SNAVEL ZODAT DE VOGEL OP DE AANGEWEZEN PLAATS HET ZAAD VASTHOUDT OM HET TE KUNNEN KRAGEN.

12

DE SCHAARBEEK (12) KLIFFT MET ZIJN NAAR BENEDEN GESTOKEN SNAVEL VLIEGEND HET OPPERVAKTE-WATER EN HOOPT ZO OP EEN VISJE TE STOTEN. HET GEVOEL ZIT BIJ DEZE VOGEL VOORAL IN DE ONDERSNAVEL.

13

SPECHTEN (13) HEBBEN HUN TASTZINORGAANTJES VOORAL OP HET EINDE VAN HUN LANGE TONG. EEN GEVOELIGE SNAVEL ZOU EEN PROBLEEM GEVEN BIJ HET HAKKEN IN HOUT.

Patrijs

Bruin Oorfazant

HOENDERS HEBBEN WEL GEVOELIGE SNAVELUITEINDEN, TE VERGELIJKEN MET DE VINGERTOPPEN BIJ MENSEN.

DE VOGELWERELD KENT ALLEEN MAAR BIJZONDERE SNAVELS. ZE ZIJN TE GEBRUIKEN ALS WAPENS, GRIJPERS, TOILETMAKERS, SIERELEMENTEN, BEITELS, KLANKKASTEN, ADEMHALINGSSTRUCTUREN. HET ZIJN MIDDELEN OM ZICH VAN VOEDSEL TE VOORZIEN EN OM DE TE BEBROEDEN EIEREN TE KEREN.

FUUT (*Podiceps cristatus*)

Een vogel die we in deze tijd van het jaar weer volop kunnen zien is de Fuut (Afb.1). Het gaat hem de laatste decennia voor de wind. Vroeger kwam hij vooral voor op zoete wateren in het lagere deel van Nederland: Noord en Zuid-Holland en Friesland. Tegenwoordig

Afb. 2

vind je ze bijna overal, met uitzondering van de hoge en droge zandgronden. Voorwaarde is slechts dat het zoete water voedselrijk en niet te diep moet zijn met een ondiepe randzone en drijvende waterplanten (Afb.2). Riet langs de kant is een pluspunt. Die toename is natuurlijk fijn voor de Fuut maar eigenlijk

toch niet zo'n goed teken: het betekent

namelijk dat het water voedselrijker is geworden en dat gaat dan ten koste van de biodiversiteit!

Naam

Vreemde naam eigenlijk: Fuut. Je kunt je er nauwelijks een voorstelling bij maken hoe het beestje er uitziet. De volksnamen zijn daarin veel duidelijker. Grote Aalduiker omdat hij verzot is op vis (Afb.3) en ander zwemmend gedierte en dat al duikend met zijn krachtige snavel weet te bemachtigen. Keizer omdat hij er zo statig uitziet met zijn

Afb. 4

prachtige verenpak en zijn keizerskroon (wel wat fantasie gebruiken).

Pronkvogel omdat hij

tijdens de balts zo prachtig met datzelfde verenpak en die kroon weet te pronken. Kroonduiker (vergelijk het Duitse "Haubentaucher" (Afb.4)) wat alweer een duidelijke verwijzing naar zijn hoofdtooi en zijn manier van vissen is. Ik zeg wel "hij" en "zijn", maar

mannetje en vrouwtje zien er precies hetzelfde uit, dus het had ook "zij" en "haar"

Uiterlijk

In zijn winterkleed ziet hij er wat zwart-wit uit en mist hij de hoofdtooi, maar in zijn zomerkleed is het een zeer opvallende verschijning. Hij ligt laag in het water en heeft een lange slanke hals die ofwel fier rechtop wordt gehouden (Afb.5) of in rust met zijn kop midden op zijn rug ligt. Zijn poten staan ver naar achteren en zijn een ideaal hulpmiddel bij het duiken, maar op het land

komt hij er tamelijk onbeholpen mee over. Tussen zijn tenen géén zwemvliezen zoals bij eenden, maar een soort lobben (Afb.6: proefdruk van kaft postzegelboekje), die uitstulpen als hij zijn poten tijdens het zwemmen naar achteren beweegt. Zandkleurig tot witte onderzijde, witte hals, bruin-beige flanken en kastanjebruine bovenzijde en nek. Maar het meest opvallend, ik zei het al eerder, is zijn hoofdtooi: twee grote, zwarte oorpluimen en een grote halskraag die van oranje overgaand naar zwart gekleurd is (Afb.7) het lijken wel bovenmaatse bakkebaarden. Tijdens de balts in het

Afb. 7

voorjaar worden deze attributen opgericht en uitgewaaierd en heftig heen en weer

Afb. 1

vind je ze bijna overal, met uitzondering van de hoge en droge zandgronden.

Voorwaarde is slechts dat het zoete water voedselrijk en niet te diep moet zijn met een ondiepe randzone en drijvende waterplanten (Afb.2). Riet langs de kant is een pluspunt. Die toename is natuurlijk fijn voor de Fuut maar eigenlijk

toch niet zo'n goed teken: het betekent

Afb. 3

tijdens de balts zo prachtig met datzelfde verenpak en die kroon weet te pronken. Kroonduiker (vergelijk het Duitse "Haubentaucher" (Afb.4)) wat alweer een duidelijke verwijzing naar zijn hoofdtooi en zijn manier van vissen is. Ik zeg wel "hij" en "zijn", maar

mannetje en vrouwtje zien er precies hetzelfde uit, dus het had ook "zij" en "haar"

Afb. 5

mannetje en vrouwtje zien er precies hetzelfde uit, dus het had ook "zij" en "haar"

Afb.6: proefdruk van kaft PZB

Afb. 8

geschud waarbij de vogels steeds om elkaar heen draaien (Afb.8). Tijdens het hoogtepunt staan de beide vogels bijna rechtop in het water met lichaam en borst tegen elkaar aan te watertrappelen, dit wordt wel eens de "pinguindans" genoemd. Vaak bieden ze elkaar dan ook nog waterplanten aan. Een prachtig schouwspel waarvoor het de moeite waard is om er eens wat vroeger voor op te staan. Dat moet dan wel vóór de broedtijd gebeuren, want zodra er genesteld wordt is het afgelopen met dansen.

Voortplanting

Het wat slordige, drijvende nest wordt in een week tijd door beide partners gebouwd van riet, biezen en ander plantaardig materiaal (Afb.9). Het ligt voor het grootste deel onder water en is stevig verankerd. Soms wordt er ook wel in losse kolonies gebreed. Als het nest klaar is, worden er meestal 4 (soms 3 of 5)

Afb. 9

Afb. 10

Afb. 11

eieren gelegd die door beide partners al vanaf het eerste ei beurtelings worden bebroed (Afb.10). Bij het verlaten van het nest worden de oorspronkelijk blauwachtig witte eieren bedekt met rottend nestmateriaal waardoor ze na verloop van tijd geelachtig en zelfs bruin kunnen verkleuren. Enkele dagen voordat een kuiken uit het ei komt, begint het al te piepen. Dat is voor de ouders het sein om deze eieren wat verder van de broedwarmte af te leggen en de later gelegde eieren wat meer warmte te geven. Zo presteert de Fuut het om alle jongen binnen twee dagen te laten uitkomen,

(Afb.10). Bij het verlaten van het nest worden de oorspronkelijk blauwachtig witte eieren bedekt met rottend nestmateriaal waardoor ze na verloop van tijd geelachtig en zelfs bruin kunnen verkleuren. Enkele dagen voordat een kuiken uit het ei komt, begint het al te piepen. Dat is voor de ouders het sein om deze eieren wat verder van de broedwarmte af te leggen en de later gelegde eieren wat meer warmte te geven. Zo presteert de Fuut het om alle jongen binnen twee dagen te laten uitkomen,

terwijl de leg zich over acht tot tien dagen heeft uitgestrekt! De totale broedduur is ongeveer drie tot vier weken. Als de jongen uitkomen, lijken ze meer op zebra's dan op hun ouders met hun gestreepte hals en kopjes (Afb.11). Het zijn nestvlinders en ze kunnen al meteen zwemmen.

Gedurende de eerste drie weken zoeken ze nog vaak hun toevlucht tussen de rugveren van de ouders (Afb.12), die er zo voor

Afb. 12

Afb. 13

zorgen dat de jongen geen prooi worden van hongerige snoeken (Afb.13). Grappig om te zien is het als een Fuut met jongen op zijn rug gaat duiken: de kuikens worden dan meegesleurd maar schieten vervolgens als kurken weer naar het wateroppervlak! In het begin worden ze door hun ouders gevoerd met insecten en kleine ongewervelden, later stappen ze over op kleine visjes. Na een week of acht zijn de jongen zelfstandig en als de ouders niet aan een tweede broedsel beginnen, blijven ze vaak nog in familieband bij elkaar tot ze een week of twaalf zijn. In augustus of

september beginnen ze aan de trek.

Trekvogel

Van de trek zien we niet veel omdat deze grotendeels 's nachts plaats vindt. We kunnen slechts constateren dat er 's morgens opeens geen Futen meer zijn of juist een aantal

Afb. 14

meer dan de voorgaande dag. De Nederlandse Futen trekken voor een klein deel weg naar de kusten van Frankrijk (Afb.14) en naar open water in Zwitserland en voor het overige concentreren ze zich langs onze eigen kust en grotere binnenwateren. Vooral op het IJsselmeer en in de Zeeuwse wateren kunnen we dan grote aantallen aantreffen.

Conclusies

Een van de mooiste en interessantste watervogels die Nederland rijk is (Afb.15) en die, dankzij de vervuiling van de oppervlaktewateren met meststoffen en het afleggen van zijn oorspronkelijke schuwheid, al sinds het midden van de vorige eeuw een voorspoedige groei doormaakt. Volgens interpretaties van SOVON (Vogelonderzoek Nederland) is tussen omstreeks 1975 en 2000 de populatie verdubbeld tot 13.000 - 16.000 broedparen.

Over de Fuut hoeven we ons dus voorlopig geen zorgen te maken!

Afb. 15

Peter van Nies

Koolmees zingt echt

TNT Post heeft weer eens wat nieuws, alhoewel het in China al een keer is vertoond. Op 31 januari verscheen als eerste in een serie de (persoonlijke) postzegel met als afbeelding de koolmees. En die kan men echt horen zingen.....als er maar een abonnement wordt genomen op de hele serie. Dan krijgt

de afnemer namelijk een speciale audiopen (ter waarde van € 39,95 volgens TNT) cadeau, waarmee je het gezang van het vogeltje kunt horen. De gehele serie bestaat uit 70 verschillende vogelafbeeldingen, die de komende drie jaren op postzegels zullen worden uitgegeven. TNT werkte voor de zegel samen met Natuurmuseum Naturalis in Leiden, waar ook de presentatie plaats vond, de Vogelbescherming en de vereniging SOVON (Vogelonderzoek Nederland). De tekening van de koolmees is van M.A. Koekkoek, bekend van de vroegere schoolplaten. Acteur Eric de Vogel presenteerde de nieuwe zegel. Even uitgaand van de huidige prijs voor soortgelijke uitgaven (per zending van twee velletjes berekent TNT Post € 15,00) spreken we hier dus van een „investering“ van € 525,00, we mogen wel zeggen een „flink“ bedrag. Krijgt u er wel een fraai bijpassend album bij, en natuurlijk de geluidspen. Men kan zich afvragen of dit nog met filatelie te maken heeft....op brieven zullen we deze zegels waarschijnlijk maar heel weinig aantreffen. Bovendien, degene die graag vogeltjes verzamelt kan ook in het

buitenland terecht, en dat zingen?.....hoe vaak denkt u dat er naar het gezang op de zegel geluisterd gaat worden? Blijft dat het beslist een fraaie verzameling kan worden. En spectaculair, want postzegels met geluid, dat hoor je niet zo vaak.

(Uit: Nieuwsbrief KNBF, februari 2011)

ORNIFLANDRIA

De vlucht van de Kraanvogel

Soms moet je gewoon eens geluk hebben en dat gebeurt altijd als je het niet verwacht. Toen ik op 24 februari op uitkijk stond in de Kalkense Meersen, zag ik in de verte zoals gewoonlijk de Grote Zilverreigers (4 stuks) en had ik net een Wulp gehoord en gespot. Ik concentreerde me op de geluiden die ik hoorde in de verte, want hoopte op een Grutto, maar het was een bende spreuwen in de populieren die mij met steltlopergeluiden op het verkeerde been zette. En toen (16u.25) gebeurde het, ik hoorde een bekend geluid in de verte en dacht, het zal toch niet waar zijn – dat geluid lijkt op de titel van de verzameling van Hans van der Sanden “*Kruui krro, kruui krro!!!*”. Vanuit het westen kwamen recht naar mij een groep van **11 KRAANVOGELS** gevlogen. Toen ze boven mij aan de ondergelopen weide kwamen, bleven ze even hangen en veranderden van richting - prachtig, maar ze vlogen dan toch door richting noordoosten.

Op waarnemingen.be bleken het die dag de enige Kraanvogels te zijn die hier in België gespot werden. Deze waarneming staat na al die jaren toch met stip bovenaan bij mijn waarnemingen hier in de Kalkense Meersen - mijn eerste Kraanvogels ooit in onze gewesten. Vorig jaar hebben hier heel kort een 100-tal Kraanvogels gepleisterd, maar die heb ik jammer genoeg gemist. Normaal vliegen ze veel oostelijker. Enkele dagen geleden (7 en 8 maart) vlogen er dan plots meer dan 100.000 Kraanvogels over het oosten van België – op elk van die dagen bijna 500 meldingen, soms met groepen van meer dan 1000 exemplaren! Alle kranten hebben er de dag nadien over bericht of hoe natuur af en toe toch *hot news* kan zijn.

Binnenkort hoop ik er meer dan 100.000 te zien, dankzij de filatelie! Zo is er in het tweede weekend van april een nationale postzegeltonoonstelling in Zweden met België als gastland (SKIVARYD 2011). Ideaal om daar mijn vakantie aan te koppelen en enkele prachtige natuurgebiedjes in de zuidelijke helft van Zweden op te zoeken – eerst en vooral de Hornborgasjö waar de Kraanvogels midden april met tienduizenden

verzamelen voor de kraanvogeldans. Ik was er ooit in de zomervakantie – dan daar geen Kraanvogels meer te zien, wel o.a. Geoorde Futen en Kuifduikers (en de stekende mugjes).

Je kan het geluk af en toe ook een handje helpen, gewoon door veel in de natuur rond te lopen. En zo zag ik hier op 9 maart dan eindelijk de eerste groep Grutto's (14 stuks) – en dan is het echt lente!

Visarend – 3 voor de prijs van 1!

In de vorige cb kon u al lezen over de nieuwe uitgifte (3 januari 2011) van een postzegel van Buzin van de Visarend. Toen werd er gemeld dat die Visarend een oude tekening is die ook gebruikt werd voor het blokje van “25 jaar André Buzin”. Die stond toen linksboven op het blokje, niet op één van de zegels, maar op de rand. Nu gebruiken ze diezelfde afbeelding voor een echte postzegel, of twee voor de prijs van één (tenminste wat de kosten van de Post betreft, want de klant betaalt natuurlijk twee keer voor dezelfde afbeelding). Op 12 februari 2011 kwam daar nog een automaatzegel van diezelfde Visarend bij – of DRIE voor de prijs van EEN!! Deze automaatzegel kan bij de Post enkel als serie van 4 besteld worden: genormaliseerd tarief 1 “binnenland”, tarief 2 “binnenland”, genormaliseerd tarief “Europa” (zie afbeelding rechts) en genormaliseerd tarief “rest van de wereld”

Je eigen tuinreservaat

Zowel in Nederland (via programma en website “Vroege Vogels” tuinreservaten.nl) als in België (via programma “Dieren in Nesten en website Natuurpunt) loopt er een actie om van je tuin een reservaat te maken. Zo wil men zorgen voor een tegenstroom vanuit de bevolking tegen de besparingen op natuur. Als we al die kleine tuinreservaten verbinden, dan krijgen we toch ook één groot natuureservaat?

Onze tuin is een groene oase voor heel wat vogels hier uit de buurt. Via het internet (Google Maps of Google Earth) kan je het gevoel hebben een vogel te zijn – alles wordt vanuit de lucht bekeken. Dan zou ik ook wel weten waar ik mijn tenten zou opslaan – rond de meeste huizen hier in de buurt is geen plekje groen te bespeuren: veel bestrating en het enige groen is dat van het verlengde van het tapijt binnen, het gladgeschoren gazon.

Hoe komt het toch dat hier in onze tuin de afgelopen winter de enige Pestvogels in de streek waargenomen zijn? Niet alleen omdat hier een birdwatcher woont, maar vooral omdat hier in de tuin Gelderse roos staat – de bessen worden alleen maar gemaakt door Pestvogels. De Gelderse roos oogt zowel mooi in de winter (de rode bessen), het voorjaar (de witte bloemen) als in de herfst (de gekleurde bladeren). Ik weet het – de bladluizen moet je er soms bijnemen, maar daar weten o.a. lieveheersbeestjes en wespen wel raad mee, dus nog meer biodiversiteit in de tuin.

Hoe komt het dat hier elke winter dagelijks Roeken komen? Die zijn net als de andere kraaiachtigen zot van de okkernoten die nog op de grond zijn blijven liggen.

Hoe krijg je een Grote Gele Kwik of een IJsvogel op bezoek? Door het aanleggen van een natuurlijke tuinvijver – hoe groter, hoe beter. Allerlei vogels komen erin baden – een lust voor het oog.

Hoe krijg je een broedgeval van Spotvogel of Grauwe Vliegenvanger? Het mag allemaal best wat rommeliger in de tuin: rommelhoekjes en takkenhopen, een composthoop, soortenrijke beplanting, klimplanten, struiken met doornen, nestkastjes, ... de vogels in je eigen tuinreservaat zullen je eeuwig dankbaar zijn.

ULULARIA

Filatelistische bibliotheek

Zowel het zuiden (München) als het noorden (Hamburg) van Duitsland hebben hun eigen filatelistische bibliotheek. De bibliotheek van Hamburg gebruikt al vele jaren een uil als symbool (in logo). Ter gelegenheid van het 40-jarig bestaan van die bibliotheek wordt die “uil” nu ook in een stempel afgebeeld (1 maart 2011).

Academie van Athene

Of 85 jaar nu ook al moet gevierd worden met een postzegel, dat laat ik in het midden. Griekenland vond het 85-jarig bestaan van de Academie van Athene (2011) wel de moeite waard om er een postzegel aan te wijden. Op dat gebouw zou een uil staan (zoals er wel meerdere zijn in Athene, ook al op postzegel). Die uil wordt in het groot afgebeeld op een maximumkaart, maar op de postzegel heb ik de uil nog niet kunnen vinden.

kobra (Koenraad Bracke)